

Vilka typer av hästar tävlar i Working equitation i Sverige?

Johanna Nygren

Fördjupningsarbete i B-tränarkurs 2020/21

12 april 2021

INNEHÅLL

INLEDNING	2
Syfte	2
Frågeställning	2
TEORIAVSNITT	3
MATERIAL OCH METODER.....	4
RESULTAT.....	5
DISKUSSION	8
Slutsats	9
SAMMANFATTNING	10
REFERENSER	11

INLEDNING

Working equitation (WE) har ingått i Svenska ridsportförbundet sedan 2010. WE togs in på prov i SvRF under två år eftersom det WE ansågs kunna locka in ryttare som stod utanför förbundet. Sedan dess har grenen vuxit för varje år, såväl i antal arrangerade tävlingar som deltagande ekipage. Ryttare som ej sökt sig till tävling tidigare löser nu rytthästens licens. I takt med att en ridsportgren etablerar sig i ett land uppstår flertalet frågeställningar. En fråga är hur tävlingsreglemente ska skapas eller hur svårighetsgrader skall klassificeras. Det uppstår också frågor om vilken utrustning och vilket material som skall användas vid tävlingar.

I denna uppsats läggs tyngdpunkten på hästmaterialet. Med en så kort historik har det ännu inte utvecklats någon särskild specialisering av vilken hästras som förknippas med tävlingsgrenen. I andra tävlingsgrenar som har en längre historia blir hästarna mer specialiserade på sin specifika uppgift genom avelsframsteg. På så sätt kan en hästras med tiden bli förknippad med en tävlingsgren.

Finns det en hästras som är särskilt lämpad för eller vanligt förekommande inom Working Equitation? Tränare och aktiva ryttare får ofta frågan – Vilken typ av häst skall jag köpa om jag vill träna och tävla Working equitation? Även frågeställningen - kan jag träna och tävla Working equitation med min häst – är vanlig. Ett sätt söka svar på dessa frågor är fastställa vilka som faktiskt tävlar.

Syfte

Studien syftar till att beskriva vilka hästar som tävlar WE i Sverige under den senaste femårsperioden och jämföra fördelningen av raser med landets population i övrigt.

Frågeställning

Uppsatsen behandlar följande frågeställningar:

- Vilka är de vanligaste hästraserna i svenska WE-tävlingar?
- Hur ser spridningen mellan hästraser ut på WE-tävlingar?
- Hur har sammansättningen av hästraser i svenska WE-tävlingar förändrats de senaste fem åren?
- Står fördelningen av raser i proportion till hur många av specifik ras som finns i landet?
- Vad finns det för förklaringar till fördelningen av raser i WE tävlingar?

TEORIAVSNITT

Det kan finnas flera förklaringar till varför en särskild hästras specialiseras till en tävlingsgren. En förklaring kan finnas i utformningen av tävlingsreglementet. Working equitation är tävlingsform med tre moment: dressyr, teknik och speed. I det inledande dressyrprogrammet genomförs tävlingar från L:D till svår klass Kür (Svenska ridsportförbundet, 2021). Det som skiljer sig från dressyrtävling är att skänkelvikning förekommer på lägre nivå och i kortare linjer. Dessutom görs galoppökningar på volt. En annan skillnad i förhållande till traditionell dressyr är att ryggning genomförs med fler steg – upp till 8 steg. Detta är relevant för utförandet av flera hindermoment i teknikbanan.

En annan skillnad är att bedömningen skiljer sig i förhållande till rena Dressyrtävlingar. I bedömningsprotokollen för dressyrprogrammets utförande finns det viktiga skillnader under bedömningspunkten ”allmänt intryck”¹. I traditionell dressyr bedöms vid punkt 1. ”Gångarter (frihet, renhet och regelbundenhet)”. I dressyrmomentet i Working Equitation bedöms istället ”Takt, balans och regelbundenhet (i samtliga gångarter).” Dock återkommer bedömningspunkten för gångarter i svår klass, som endast rids som en kür och med tillägget av bedömningspunkten ”Musikbetyg”. Därefter rids en teknikbana med ett antal vad vi kallar för hinder. Dessa finns beskrivna i Tävlingsreglementen (TR) Svenska Ridsportförbundet, TR X, hinderbilaga (Svenska ridsportförbundet, 2021).

När ekipaget har genomfört sin teknikbana ges ny startsignal för speed testet. Det fungerar ungefär som en omhoppning. Snabbast vinner. Noterbart är att tidstillägg ges för nerriven hinderdel. Grundprincipen är att i följande ordning träna på och därefter utföra följande. Rid rätt väg, utföra alla moment enligt TR, rida något snävare vägar utan att förlora balans och rytm. När ekipaget klarar detta under flertalet tävlingar kan grundtempot höjas. Alla moment utförs på en hand i svår klass. De särskilda förutsättningar som skapas genom tävlingsreglementet kan således bidra till att flera typer av hästar har möjlighet att tävla.

En annan förklaring kan sökas i vad som krävs av det tävlande ekipaget. Utbildningsskalan återspeglas på alla nivåer med ökade krav på samling till svår klass där det t ex ingår galopp-piruetter (Svenska ridsportförbundet, 2021). Lydnad och förtroende behövs. Gångarterna skall vara taktmässigt korrekta och all ridning i balans. En anledning till den stora variationen av raser kan ligga i avsaknaden av bedömningen av gångarter. Ryttaren kan klara sig ganska långt på en häst som inte har 7/8 på gångarter. Då detta inte ingår i bedömningen till och med MSV nivå.

Vad gäller hästens utrustning förekommer också viktiga skillnader i förhållande till andra grenar. Tävlingsreglementet tillåter de flesta typer av sadlar. Ekipaget får tävla på bettlösa alternativ (Svenska ridsportförbundet, 2021). Bettbilagan är omfattande. Sammantaget bidrar detta till att det kan finnas stor variation av ekipage i startlistor och under träningar i Working Equitation runt om i landet.

Ytterligare en förklaring kan vara att WE lockar till sig ryttare som tidigare inte tävlat i förbundsanslutna grenar.

---

¹ Dressyrprotokoll Svenska Ridsportförbundet

En fjärde förklaring kan sökas i ekonomiska intressen relaterat till tävlingsgrenen, t ex prispengar, media och sponsorer. En tävlingsgren med stort mediautrymme, status och höga prispengar genererar intresse från avelsorganisationer att anpassa avelsarbetet till sporten. En studie av avelsmål för varmblodiga tävlingshästar visar exempelvis hur hästavels organisationer anpassar avelsmålen på olika sätt för att prestera väl i hoppning respektive dressyr (Koenen, et.al., 2004). Tävlingsgrenens ekonomiska förutsättningar kan således utgöra en grund för specialisering av avelsarbetet.

I en tävlingsgren som Working Equitation, som har en relativt kort livstid i Sverige, som ännu inte har fått så stor spridning och inte är förknippat med särskilt höga prispengar, finns det ännu inga riktade avelsmål och kan därmed uppvisa en större variation av raser än andra tävlingsgrenar.

MATERIAL OCH METODER

Studien har genomförts genom sammanställning av information om antalet startande hästar i Working Equitation från tävlingsdatabasen under perioden 2016–2020.

För att kunna beskriva vilka hästraser som används i WE-tävlingar har information om hästlicensen hämtats från tävlingsdatabasen. Eftersom samma ekipage kan ha flera starter varje år, har varje häst enbart registrerats en gång per år. Data har sammanställts i ett Excel-formulär.

I studien ingår 1 045 hästar som har startat Working equitation 2016 till och med 2020.

Gruppindelning har genomförts enligt följande. Hästar som anges som korsningshästar är både hästar och ponnyer med okänd härstamning. Dessa grupper har lagts samman då det inte är separata ponnyklasser i working equitation. Ponnyer tävlas även av ryttare över 18 år.

Kategori Europeiska varmblod är en sammanslagning av icke svensk stambok men registrerade hästar, t ex: Hanoveranare, Oldenburgare, KWPN, Holstein, Danskt varmblod m.fl.

Sökning av statistik på hästraser i Sverige har skett via Svenska hästavelsförbundets hemsida.

Raser som registreras utomlands. Hästpass utfärdas i annat EU land är P.R.E, Lusitano och Friser. Därför råder det osäkerhet kring antal hästar av dessa raser i Sverige. Uppskattning av respektive förening som representerar rasen är ca 2000 P.R.E (SPREF, 2021), ca 500 Lusitano (SLS, 2021) och Friser ca 200 hästar (SFHF, 2021).

RESULTAT

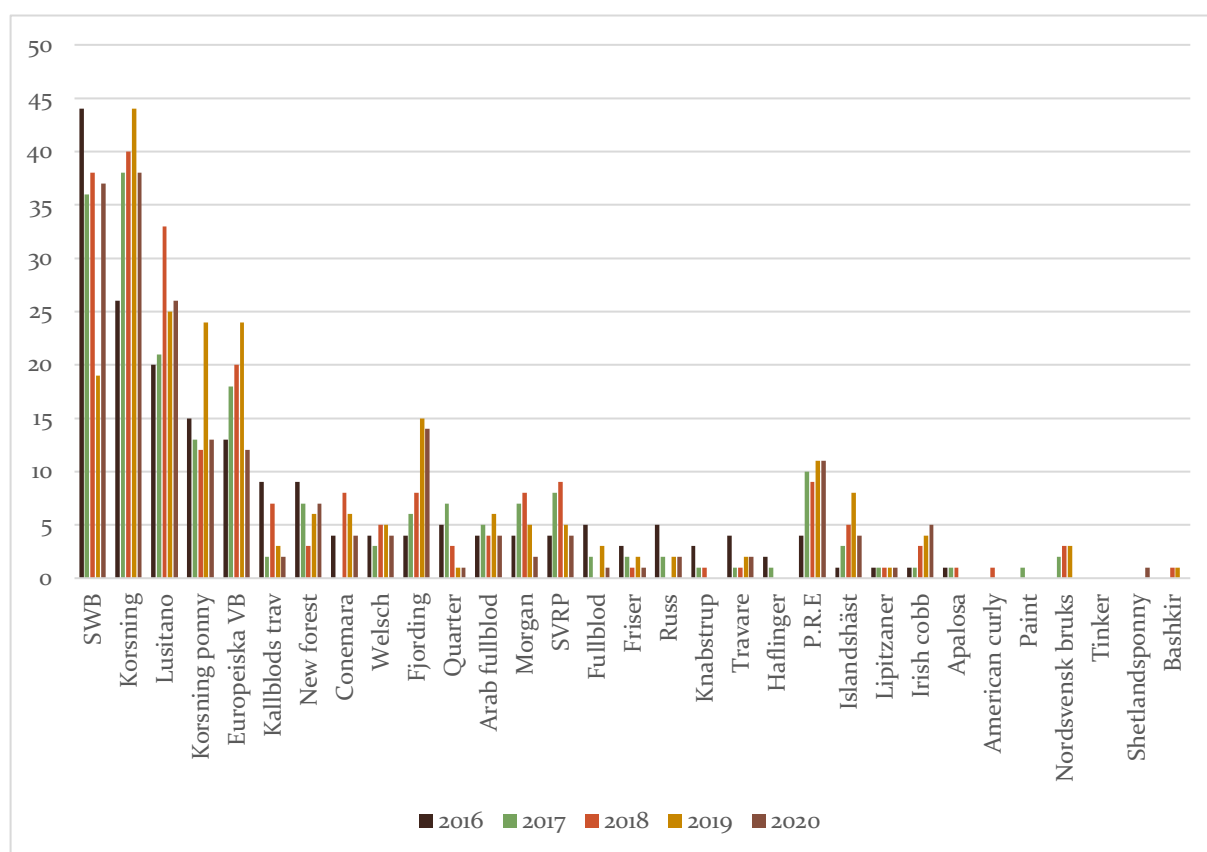
I följande tabeller ses fördelningen av tävlande hästraser i working equitation och diagram från SH med fördelning av raser i det svenska hästbeståndet.

Resultatet visar att hästar som tillhör SWB och hästar och ponnyer med okänd härstamning är de vanligast förekommande raserna i Svenska WE-tävlingar under perioden 2016–2020. Som tredje största gruppering finner vi under samma femårsperiod Lusitano.

Utöver dessa större grupper av raser ses en stor bredd av deltagande raser.

Diagrammet visar också, förutom en allmän ökning av antalet deltagare, att det förekommer en ökning inom vissa raser. Ett exempel är Fjording, som tredubblats under den studerade femårsperioden. Ett annat exempel är Europeiska VB.

Diagram 1: Hästraser i svenska WE-tävlingar 2016–2020

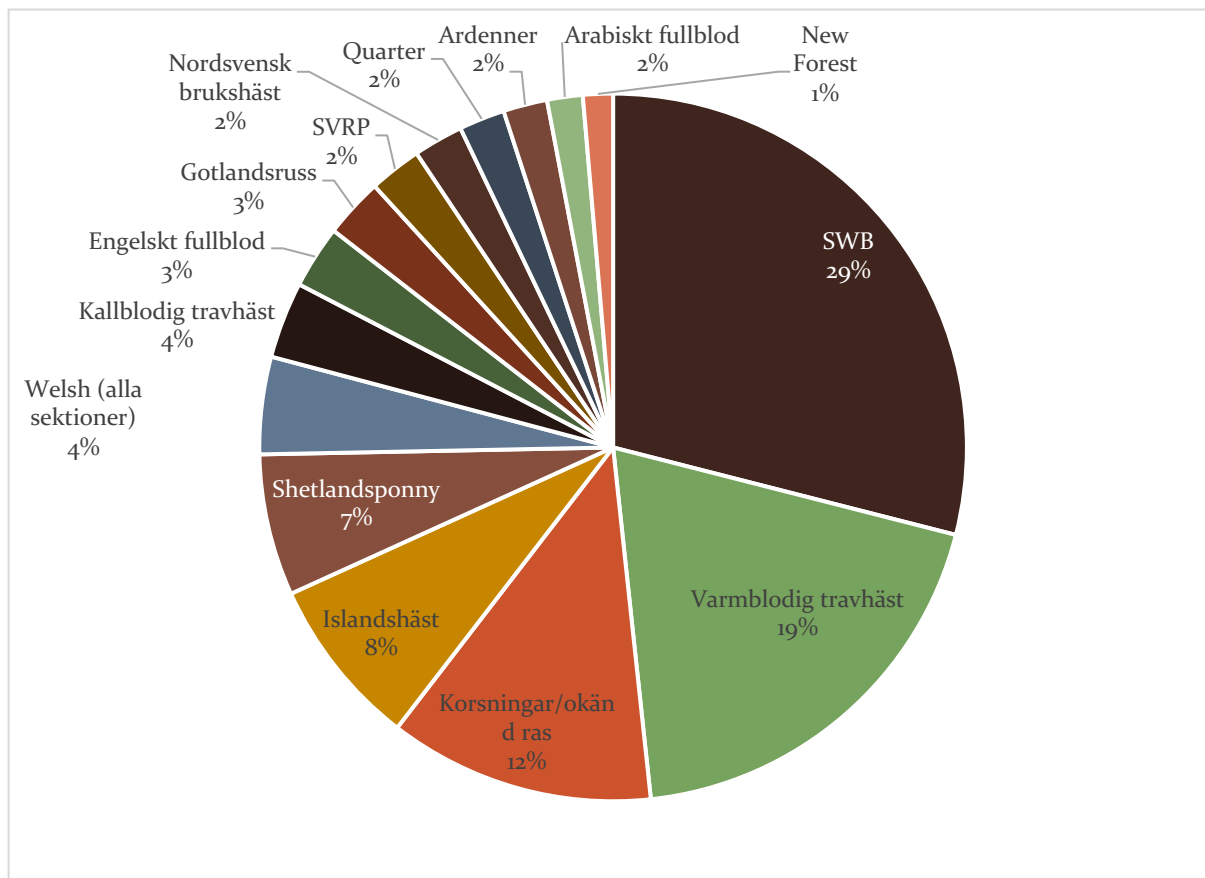

Källa: Egen bearbetning av data från tävlingsdatabasen Svenska Ridsportsförbundet (2020).

Not: Hästar av europeiskt ursprung, är ett samlingsnamn för följande raser, t ex Holsteiner, Oldenburg, Hannoveranare, Dansk varmblood, KWPN, Belgiskt varmblood med flera.

De raser som är vanligt förekommande i WE är också de raser som är vanligast förekommande i Sverige, se diagram 2.

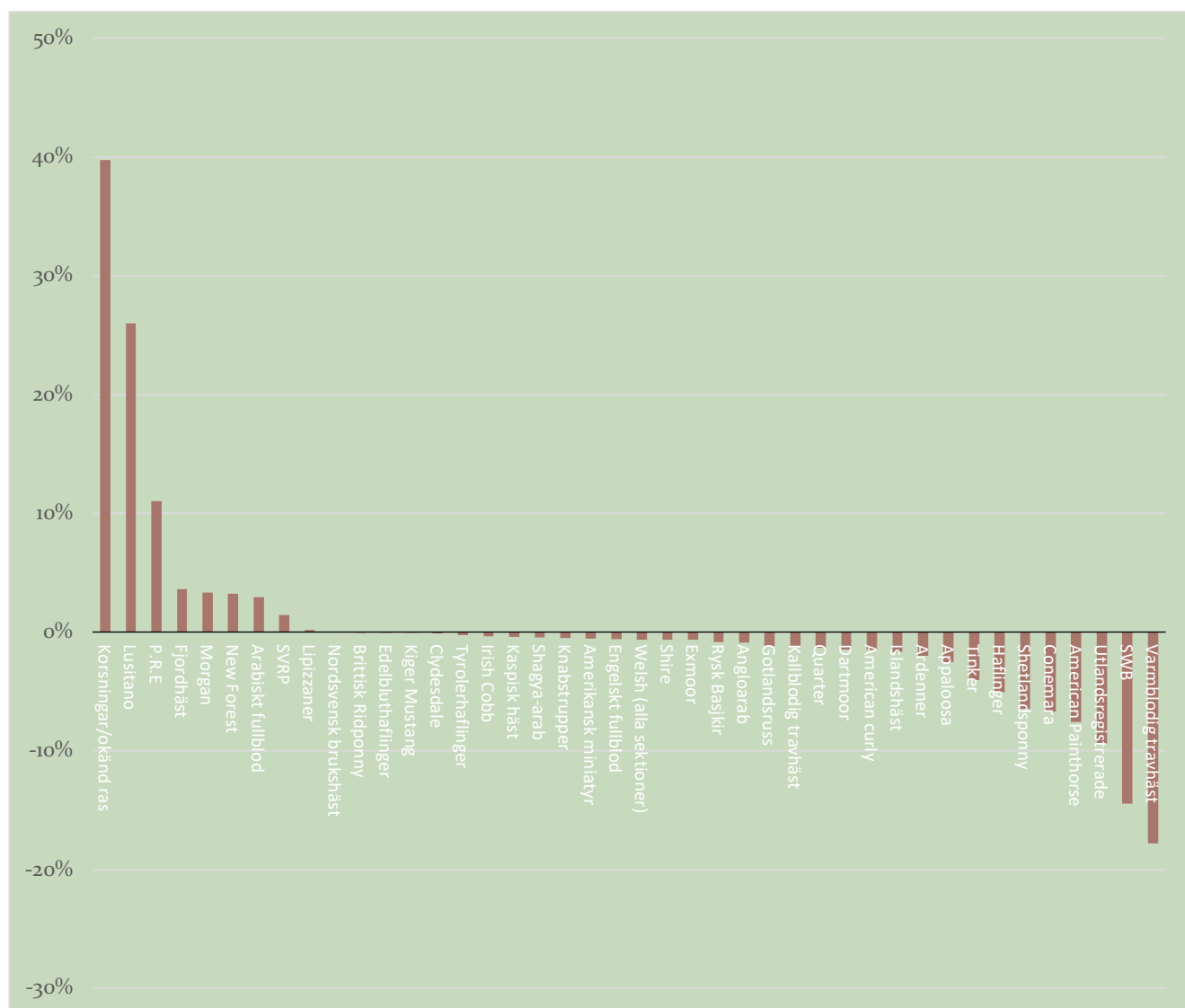
Diagram 2: De vanligaste hästraserna i Sverige

Källa: HNS (2017)

I diagram 3 jämförs skillnaden i rasernas andel i WE i förhållande till andelen i landet. Diagrammet visar att den varmblodiga travhästen och SWB är kraftigt underrepresenterade i WE i förhållande till antalet hästar i landet. Diagrammet visar även att korsningar, Lusitano och P.R.E. har större representation i WE i förhållande till populationen i landet.

Diagram 3: Rasernas andelar i WE i förhållande till landet, procentenheter

Källa: egen bearbetning av data från HNS (2017) och Svenska Ridsportsförbundet (2020).

DISKUSSION

Studien syftar till att beskriva vilka hästar som tävlar WE i Sverige under den senaste femårsperioden och jämföra fördelningen av raser med landets population i övrigt.

Vilka är de vanligaste hästraserna i svenska WE-tävlingar? Studiens resultat visar att de vanligaste hästraserna i WE-tävlingar är SWB, Korsningshästar och Lusitano. Men det är relativt stor variation i förhållande antalet individer i landet.

Studios resultat visar också att fördelningen är relativt konstant över tid, men att vissa raser, t ex Fjordingar ökar, vilket innebär en ökad variation i hästmaterialet inom Working Equitation i Sverige.

En fråga att ställa sig är varför vi ser en så stor variation av hästraser inom Working Equitation? För att citera en känd internationell domare Claudia Matos ”jag ser inte till vad det är för ras eller typ av häst. Mitt jobb är att bedöma prestationen” Kan det vara en del av svaret?

Det finns många hästraser som har de egenskaper som krävs i working equitation. I teknikgrenen bedöms exempelvis alla hindrens utförande med en poängskala 0-10. De hästar som är bra på att vänta på sin ryttare kan få höga poäng i de hinder där detta krävs. De hästar som har energi och förmåga till samling utför med lätthet krävande moment i högre grundgångart. Detta resulterar i att poängen kan vara lika på en flegmatisk som en energisk häst. Det är få hästraser som har alla de egenskaper som krävs. Ryttarens och hästens kunskapsnivå hänger ofta samman med resultaten. En bra WE häst beror mer på ekipagets kunskapsnivå än på rasen. Kombinerar en bra välutbildad häst med en utbildad ryttare så har man fler framgångsfaktorer.

För att tävla i working equitation krävs att hästen är väldigt reglerbar och som kan både ha styrka för samling och förmåga att vänta på sin ryttare vid de hinder som kräver total stillhet och precision. Till exempel rygga i mönster i trånga passager. Där det finns lydnad och balans även i ett högre grundtempo i momentet speed.

Även om hästen har något begränsade gångarter sett ur ett gångarts-bedömningsperspektiv, kan den få framgångar inom working equitation, om den är lydig, lösgjord väl grundriden.

Regelverket kan också spela en viss roll. Tävlingsreglementet ger möjligheter för ponnyraser att tävlas av vuxna på lika villkor som stora hästar. Det skapar möjlighet att ge den yngre eller mindre erfarna ponnyn tävlingsrutin med vuxen ryttare. Om ryttaren har vuxit ur sin ponny åldersmässigt, men ej storleksmässigt, ges möjlighet till en fortsatt tävlingskarriär inom working equitation. Familjemedlemmar i olika åldrar kan dessutom dela på ponnyn eller hästen under samma tävling. Att vuxna kan tävla på ponny kan också bidra till att locka fler till grenen.

Flertalet som tävlar WE har inte köpt en häst för att kunna tävla WE, utan har blivit intresserade av WE och då använt den häst de haft för närvarande. WE är en gren som lockat ryttare från många discipliner i svenska ridsportförbundet, samt ryttare som stått utanför förbundet, vilket medfört att representanter från alla olika riktningar deltar och på så sätt även en stor variation av hästraser då ryttarna använder sina hopp-, dressyr-, fälttävlans-, distans- och allroundhästar till både sin tidigare gren och nu även WE. WE har lockat många ryttare som till exempel tävlar bruksridning och på så sätt får WE även

fler representanter av t ex Nordsvenskar och Fjordingar, vilket också är en möjlig orsak till att dessa raser har ökat i antal på WE-tävlingar och bidrar till den stora variationen av hästraser. Att WE inte bedömer gångarter mer än i svår klass har säkerligen lockat många som känt att deras häst inte räckt till på dressyrtävlingar men nu kan få känna att de har ”en chans”, samt att WE består av flera moment, vilket gör att man kan vara ”svagare” i ett moment, men ta igen det i andra moment.

De ekonomiska förutsättningarna för tävlingsgrenen är förstås också en viktig förklaring. Även om Working Equitation utvecklats under de senaste åren och får ett allt högre antal deltagande ekipage är de ekonomiska förutsättningarna i grenen inte tillräckliga för att motivera en inriktad avel.

Framtida studier kan undersöka lokala variationer i sammansättningen av hästraser och vad dessa eventuella variationer kan bero på. Studier kan även undersöka varför vissa raser ökar i antal under en period. Ett exempel på detta är ökningen av deltagande kallblodstravare under 2018. Detta år representerade en kallblodstravare Sverige under VM med goda resultat. Ekipaget fick uppmärksamhet i media.

Om studien skulle göras om vore det intressant att även fördjupa sig i om det finns skillnader mellan de olika nivåerna inom sporten. I den här studien har enbart förekomsten av hästraser kartlagts utan hänsyn till ekipagens resultat. Framtida studier bör analysera vilka hästraser som presterar bättre i WE och därmed få en djupare analys. Även en analys av läget ur ett internationellt perspektiv, såväl inom Europa som på andra kontinenter och fördelningen av hästmodeller på mästerskapsnivå, vore intressant att belysa.

En öppen fråga är vad det finns för målbilder i sporten? Ur ett internationellt mästerskapsperspektiv har portugiserna varit oerhört framgångsrika, både individuellt och i lag (WAVE, 2020)². Dessa rider på Portugisiska Lusitano hästar. Kan det vara en förklaring till den höga förekomsten av Lusitano i Svensk working equitation?

Slutsats

Studiens visar att det är relativt stor variation av hästraser som tävlar i working equitation. De vanligaste hästraserna i WE-tävlingar är SWB, Korsningshästar och Lusitano. Men det avviker från sammansättningen av hästraser i landet totalt. Det finns flera möjliga förklaringar till den stora variationen av hästraser inom WE. En förklaring är regelverket, som styr grenens utveckling. En annan är vad som krävs av ekipaget för att tävla. En tredje förklaring handlar om de ekonomiska förutsättningarna inom grenen.

Den stora variationen av hästraser inom WE innebär däremot att de ekipage som traditionellt inte tävlar i större omfattning ges större utrymme, vilket i sin tur leder till fler som söker sig till träning och tävling. Därmed skapar WE en möjlighet till ökad kunskap och medvetenhet om träning och hästars utbildning. Värdet ligger inte i de ekonomiska villkoren utan andra värdegrunder, såsom utbildning, gemenskap och säkerhet.

---

² Internationella resultat finns på WAVE-official.com

Studien stödjer därmed teorier om att ryttare som ej sökt sig till tävling tidigare nu löser ryttarlicens. Det ger också stöd för fortsatt arbete med Working equitation på ridskola, där lektionsryttare kan tävla och träna på lektionshästar på mer lika villkor.

SAMMANFATTNING

Syftet med arbetet är kartlägga hur tävlingshästarna inom Working Equitation ser ut idag och fem år tillbaka i tiden. Bakgrunden är frågan: är min häst lämplig till working equitation? För den som vill tävla i denna gren, vilken typ av häst skall då rekommenderas? Ett sätt att besvara dessa frågeställningar är att beskriva vilka hästraser som används i WE idag.

Genom att kartlägga hästar registrerade för tävling i working equitation i tävlingsdatabasen kan frågan besvaras. Det som går att utläsa av statistiken är att det finns en bredd inom ridgrenen, vilket innebär att ekipage som traditionellt inte tävlar ges större utrymme, vilket i sin tur leder till fler som söker sig till träning och tävling. Därmed skapas en möjlighet till ökad kunskap och medvetenhet om träning och hästars utbildning.

REFERENSER

- HNS (2017) *Hästar och uppfödare i Sverige*, Avelsrapport 2017: Hästnäringens nationella stiftelse.
- Koenen, E. P. C., Aldridge, L. I., & Philipsson, J. (2004). *An overview of breeding objectives for warmblood sport horses*. *Livestock Production Science*, 88(1-2), 77-84.
- Svenska Ridsportförbundet (2020) Tävlingsdatabasen, <https://tdb.ridsport.se> [hämtat 20-12-27]
- WAVE (2020) World Association for Working Equitation, <http://www.wave-official.com> [hämtat 21-02-07]
- SLS (2021), Svenska Lusitano Sällskapet, <https://lusitanosallskapet.com> [Hämtad 210209]
- SFHF (2021) Svenska Frieserhästföreningen, <https://sfhf.se> [Hämtad 21-02-09]
- SPREF (2021) Svenska P.R.E föreningen, <http://www.presverige.se> [Hämtad 21-02-09]
- Svenska ridsportförbundet (2021) *Tävlingsreglemente*, Svenska Ridsportsförbundet, <https://www.ridsport.se/tavling/ReglerochTR/TR/WorkingEquitation/> [Hämtad 21-02-15]